

Till Kommunstyrelsen

Yttrande till Kammarrätten i mål nr 1768-12 över laglighetsprövning av Österåkers kommunstyrelsens beslut den 5 december 2011, KS § 219**Ärendet**

Österåkers kommun har av Kammarrätten förelagts att senast den 14 september 2012 inkomma med skriftligt svar gällande överklagande av Österåkers kommunfullmäktiges beslut den 31 januari 2011, KF § 9, - ärende om förslag till arvoden, ersättningar och partistöd för mandatperioden 2011 – 2014. Kommunstyrelsen bestrider bifall till överklagandet och föreslås i detta ärende besluta att till kammarrätten inkomma med yttrande i enlighet med bilaga till detta tjänsteutlåtande

Bakgrund

Österåkers Kommunfullmäktige behandlade den 31 januari 2011, KF § 9, ärende om förslag till arvoden, ersättningar och partistöd för mandatperioden 2011 – 2014. Kommunfullmäktiges behandling av ärendet omfattade bl. a. beslut om "Arvode för gruppleddare i majoriteten i kommunstyrelsen för partier utan kommunalråd (dvs. c, kd och öp) fastställs till 14 000 kronor per månad. Ingen sammanträdesersättning utgår för dessa i kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige" (jfr punkt 9 i Kommunstyrelsens förslag till beslut, daterat 2011-01-10.

I överklagande till Förvaltningsrätten i Stockholm, 2012-03-14, gällande laglighetsprövning enligt kommunallagen gjorde Klaganden bl. a. gällande att ovan nämnda KF-beslut skulle strida mot kommunallagens bestämmelse KL 4 kap. 15 § gällande "lika belopp för lika uppdrag". Klaganden gjorde emellertid även gällande att samma KF-beslut måtte upphävas på den grunden att det skulle ha förelegat en otillåten jävsituation vid beslutsfattandet.

Förvaltningsrätten i Stockholm, i mål nr 3037-11, lät i dom meddelad i Stockholm 2012-02-28, avslå överklagandet.

Kammarrätten i Stockholm har därefter meddelat prövningstillstånd, varefter Kommunen har förlagts att senast den 14 september 2012 inkomma med skriftligt svar på överklagandet.

Beslutsförslag**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta**

1. anta kommunkansliets tjänsteutlåtande med bilaga, daterat 2012-09-05, som yttrande till Kammarrätten
2. omedelbart justera ärendet

Peter Frøme
Kanslichef

Bilaga: Yttrande till Kammarrätten i mål nr 1768-12

2012-09-05

Dnr KS 2011/71 - 108

Kammarrätten i Stockholm
Avdelning 4, Rotel 044
Box 2302
103 17 Stockholm

**Yttrande i Kammarrättens mål, mål nr 1768-12, över
laglighetsprövning av Österåkers kommunfullmäktiges beslut
2011-01-31 KF § 9**

Österåkers kommun, genom kommunstyrelsen (nedan Kommunen), får med anledning av Stefan Cronbergs m.fl. (nedan Klaganden) överklagande av Kommunfullmäktiges beslut den 31 januari 2011, KF § 9, gällande fråga om "lika arvode för lika uppdrag" samt fråga om jäv, lämna följande yttrande.

Inställning och yrkande

Kommunen bestrider bifall till överklagandet då beslutet tillkommit i laga ordning och inte i övrigt är olagligt i något hänseende som anges i 10 kap. 8 § kommunallagen. Kommunen yrkar att överklagandet avslås.

Bakgrund

Österåkers Kommunfullmäktige behandlade den 31 januari 2011, KF § 9, ärende om förslag till arvoden, ersättningar och partistöd för mandatperioden 2011 – 2014. Kommunfullmäktiges behandling av ärendet omfattade bl. a. beslut om "Arvode för gruppledare i majoriteten i kommunstyrelsen för partier utan kommunalråd (dvs c, kd och öp) fastställs till 14 000 kronor per månad. Ingen sammanträdesersättning utgår för dessa i kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige" (jfr punkt 9 i Kommunstyrelsens förslag till beslut, daterat 2011-01-10, (Bilaga)).

I överklagande till Förvaltningsrätten i Stockholm, 2012-03-14, gällande laglighetsprövning enligt kommunallagen gjorde Klaganden bl. a. gällande att ovan nämnda KF-beslut skulle strida mot kommunallagens bestämmelse KL 4 kap. 15 § gällande "lika belopp för lika uppdrag". Klaganden gjorde emellertid även gällande att samma KF-beslut måtte upphävas på den grunden att det skulle ha förelegat en otillåten jävsituation vid beslutsfattandet.

2012-09-05

Förvaltningsrätten i Stockholm, i mål nr 3037-11, lät i dom meddelad i Stockholm 2012-02-28, avslå överklagandet.

Kammarrätten i Stockholm har därefter meddelat prövningstillstånd, varefter Kommunen har förlagts att senast den 14 september 2012 inkomma med skriftligt svar på överklagandet.

Utvecklande av Kommunens talan

Arvode till gruppleddare

Klaganden menar att kommunfullmäktiges beslut 2011-01-31, § 9, punkt 9, rörande arvoden för gruppleddarna i majoritetens partier utan kommunalråd, står i strid med likställighetsprincipen i 2 kap. 2 § KL.

Om likställighetsprincipen anges i 2 kap. 2 § KL att:
”Kommuner och landsting skall behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat”.

Likställighetsprincipen tar sikte på kommunen i förhållande till sina medlemmar. Denna princip är således *inte* avsedd att tillämpas i förhållandet mellan kommunen och de förtroendevalda.

Avseende förutsättningarna för kommunen att arvodera förtroendevalda finns särskilda regler i 4 kap. 14-15 §§ KL:

”Fullmäktige får besluta att förtroendevalda i skälig omfattning skall få

1. ersättning för resekostnader och andra utgifter som föranleds av uppdraget utöver vad som följer av 12 a och 12 b §§,
2. arvode för det arbete som är förenat med uppdraget,
3. pension, samt
4. andra ekonomiska förmåner.

Om fullmäktige beslutar att arvode skall betalas, skall arvodet bestämmas till lika belopp för lika uppdrag.

Detta gäller dock inte för förtroendevalda som fullgör uppdragen på heltid eller betydande del av heltid”.

Bestämmelsen i KL innebär att de förtroendevalda vilka innehar likvärdiga uppdrag ska arvoderas med lika belopp. Beslutet att utge högre arvode till gruppleddare för partier i majoriteten (utan kommunalråd) motiveras dock av att dess uppdrag är av en mer omfattande karaktär än övriga gruppleddares.

I likhet med vad som gäller för kommunalråd och landstingsråd så innehåller kommunallagen inte några särskilda regler om gruppleddare. I avsaknad av ett regelverk torde det stå kommuner och landsting fritt när det gäller utformningen av gruppleddares villkor, såsom uppdragets innehåll och

2012-09-05

ersättning. Gruppledarna inom majoriteten ingår i Österåker kommuns funktion för ledning och styrning av kommunen. I denna funktion har majoritetens gruppledare, tillsammans med majoritetens ledande kommunalråd, ett särskilt ansvar – utöver vad andra gruppledare och kommunalråd inom oppositionen har.

Majoritetsansvaret omfattar ledning, styrning, ärendehantering och beslutsfattande vilket ytterst berör ca 40 0000 invånare samt ansvar för ekonomi och budget med en årsomslutning motsvarande ca 2 miljarder kronor.

Utöver gruppledarnas generella åtagande att förankra kommande beslut i sina respektive partier ingår det i majoritetens gruppledares åtaganden att aktivt delta i kommunens styrnings- och ledningsfunktion och därigenom bära ett större ansvar i processen med att utarbeta underlag till beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Vidare omfattar åtaganden som gruppledare för partier i majoriteten bl. a. att på kallelse av kommunstyrelsens ordförande delta i majoritetens s.k. veckosammanträden. Veckosammanträden hålls veckovis och utgör en väsentlig del i ledningen och styrningen av kommunen. Vid behov kallas även till extrainsatta sammanträden vid vilka gruppledarna för majoriteten är ålagda att delta. Utöver majoritetens gruppledares styrnings- och ledningsfunktioner omfattar uppdragen även att bistå i att företräda kommunen i officiella sammanhang. Kommunen vill även betona att det i enlighet med beslut i kommunfullmäktige inte utgår någon sammanträdesersättning för majoritetens gruppledare (utan kommunalråd) för deltagande i kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Sammantaget görs bedömningen att det råder betydande skillnader i gruppleddaruppdragen hos majoritet och opposition och Kommunen menar därför att inte enbart uppdragets titel "Gruppledare" är avgörande för hur arvoden och ersättningsnivåer utformas. Då uppdragen till sitt innehåll inte kan anses likvärdiga finns således sakliga skäl för föreliggande beslut i kommunfullmäktige. I föreliggande mål rör det sig därför om olika arvode för olika uppdrag, om än med samma titel på uppdragen.

Avslutningsvis menar Kommunen att den omständigheten att vissa partier har färre mandat i kommunfullmäktige och därför har ett färre antal i partigruppen får betraktas som ovidkommande för domstolens bedömning i föreliggande mål. Gruppledarens roll och funktion är inte heller avhängig vilken plats som vederbörande är invald i kommunfullmäktige. Det finns i gällande lagstiftning inga bestämmelser som uppställer några kriterier för hur stor eller liten en partigrupp ska/bör vara. Inte heller regleras vilken plats i fullmäktige en utsedd gruppledare ska/bör inneha.

2012-09-05

Fråga om jäv

Klaganden menar att det föreligger ett jävsförhållande gällande Ingela Gardner Sundströms deltagande i den av kommunstyrelsen tillsatta arvodesgruppen.

Kommunstyrelsen fattade 2010-11-29, KS § 259, (Bilaga) beslut om att utse tre representanter från majoritet och opposition att ingå i den arvodesgrupp som fick till uppdrag att se över arvodesnivåerna för förtroendevalda i kommunen.

Arbetet med översynen föregicks av de organisationsförändringar som Österåkers kommun, i samband med den nya mandatperioden, genomfört. Organisationsförändringarna inbegrep utformandet av en ny utskottsorganisation, samt utformandet av en ny nämndsorganisation. Gällande den förändrade nämndsorganisationen så omfattade denna bland annat att man slog samman den tidigare Kultur- och fritidsnämnden, Förskolenämnden samt Utbildningsnämnden till den nya Kultur- och utbildningsnämnden. Man valde även att slå samman Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsens ansvar för teknik- och exploateringsfrågor för att ingå i den nya Samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunfullmäktiges beslut om arvoden speglar de förändringar som den nya förtroendemannaorganisationen medfört, och vilar på några grundläggande principer rörande arvodering, så som premiering av närvaror, relationen till riksdagsmannaarvodet och förhållandet mellan arvode och den tidsåtgång som förtroendemannauppdraget medför. Bilaga

Arvodesgruppen genomförde under hösten den översyn som ålagds den genom uppdrag från kommunstyrelsen. Resultatet av arvodesgruppens uppdrag vidarebefordrades till ekonomienheten vid kommunstyrelsens kontor för bedömning av ekonomiska följderna av förslaget. Kommunstyrelsen delgavs därefter förslaget och beslutade vid sitt sammanträde 2011-01-10, § 9 att föreslå kommunfullmäktige att fatta beslut i ärendet utifrån 21 beslutssatser om arvoden, ersättningar och partistöd. Bilaga

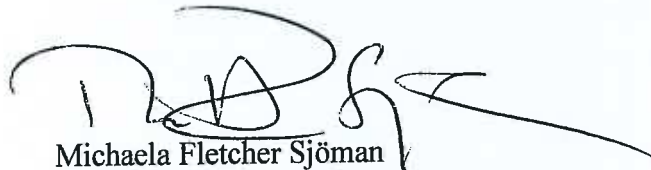
Berörda ledamöter och ersättare valde vid såväl kommunfullmäktiges sammanträde som vid kommunstyrelsens sammanträde att anmäla jäv vid hanteringen av de beslutssatser som direkt rörde ledamoten själv eller dennes anhöriga. Ingela Gardner Sundström innehade vid tidpunkten för kommunstyrelsens sammanträde inget förtroendeuppdrag i kommunstyrelsen utan var, i enlighet med kommunstyrelsens reglemente ÖFS 2010:19 (se bilaga) närvarande vid sammanträdet i egenskap av sin roll som kommunfullmäktiges ordförande.

2012-09-05

Beslut i ärendet togs av kommunfullmäktige efter förslag från kommunstyrelsen. Vid kommunfullmäktiges sammanträde deltog Ingela Gardner Sundström varken i överläggning eller beslut gällande de beslutssatser som rörde henne själv eller hennes make Jan-Olov Sundström, som vid en aktuella tidpunkten, var ordförande i Samhällsbyggnadsnämnden.

Ingela Gardner Sundström har inte bedömts vara jävig i samband med arbetet i arvodesgruppen. I det fall domstolen gör en annan bedömning än Kommunen önskar Kommunen, i enlighet med KL 10 kap. 9 §, yrka att omständigheterna saknat betydelse för ärendets utgång då Ingela Gardner Sundström inte deltagit i ovan angivna beslut. Skäl för att upphäva angivna beslut föreligger därmed inte.

Kommunen yrkar således att talan ogillas och att Kammarrätten därför avslår överklagandet.

Michaela Fletcher Sjöman
Kommunstyrelsens ordförande

KS § 172

Dnr. KS 2011/71-108

Utdrag: akten, Kammarrätten

Yttrande till Kammarrätten i mål nr 1768-12 över laglighetsprövning av Österåkers kommunstyrelsens beslut den 5 december 2011, KS § 219**Ärende**

Österåkers kommun har av Kammarrätten förelagts att senast den 14 september 2012 inkomma med skriftligt svar gällande överklagande av Österåkers kommunfullmäktiges beslut den 31 januari 2011, KF § 9, - ärende om förslag till arvoden, ersättningar och partistöd för mandatperioden 2011-2014. Kommunstyrelsen bestrider bifall till överklagande och föreslås i detta ärende besluta att till Kammarrätten inkomma med yttrande i enlighet med bilaga till detta tjänsteutlåtande.

Tidigare beredning

- Kommunstyrelsens kontor, kommunkansliet, redogör för ärendet i tjänsteutlåtande daterat 2012-09-05.
- Kommunstyrelsens arbetsutskott har behandlat ärendet 2012-09-10, § 182.

Yrkanden

Michaela Fletcher Sjöman (M) yrkar bifall till arbetsutskottets beslut. Ann-Christine Furustrand (S) yrkar avslag. Stefan Cronberg (RP), Michael Solander (MP) och Bo Edlén (V) tillstyrker Ann-Christine Furustrand (S) avslagsyrkande.

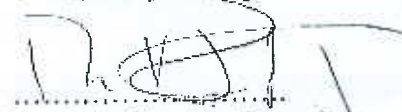
Propositionsordning

Ordföranden frågar om Kommunstyrelsen beslutar enligt Michaela Fletcher Sjömans (M) yrkande eller enligt Ann-Christine Furustrands (S) avslagsyrkande och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Michaela Fletcher Sjömans (M) yrkande.

Kommunstyrelsens beslut

1. Anta kommunkansliets tjänsteutlåtande med bilaga, daterat 2012-09-05, som yttrande till Kammarrätten.
2. Omedelbart justera ärendet.

Omedelbar justering

Michaela Fletcher Sjöman

Forts.

Ann-Christine Furustrand (S)

Forts. § 172

Yttrande

Ann-Christine Furustrand lämnar ett yttrande.

Vi kan inte ställa oss bakom yttrandet då vi inte delar den beskrivning som ges av majoritetens roll och av oppositionens roll och uppgift. Yttrandet ger en obalanserad bild som känns djupt olycklig att den finns.

Men kanske är det här som svaret står att finna i varför orättvisor uppstår. Majoriteten har i sin kraft av att vara i majoritet ansvar för att beslut fattas och vad dessa beslut innebär. Oppositionens roll är tudelad. Dels att granska majoriteten, att opponera. Dels att utgöra ett fullgott politiskt alternativ, dvs. lägga förslag på hur kommunen kan utvecklas.

Majoriteten har fullständig tillgång till kommunens tjänstemän som arbetar fram beslutsförslag och underlag utifrån direktiv och anvisning från majoriteten. Oppositionen har här en svårare sits och får på egen hand leta reda på det sakupplysningar som behövs före beslut, vi får söka svar på sakfrågor av tjänstemän, eller av andra myndigheter på egen hand. Våra förslag utarbetas, skrivs ut på egen hand, vilket är en stor skillnad jämfört med majoriteten och som inte nämns i yttrandet. Ett av de större arbeten som vi i opposition lägger ner är att lägga egna alternativa kommunala budgetförslag. I yttrandet beskrivs majoritetens organisation för att förankra sina beslut och samordna politiken. Vi socialdemokrater i opposition har i princip samma förankrings och samordningsprocess bland våra gruppleddare i nämnder och styrelser. Här finns ingen skillnad.

Vi anser tvärt emot vad som anförs i yttrandet att antalet mandat definitivt bör ha betydelse för fördelning av tex arvoden.

Den arvodesgrupp som refereras till i yttrandet som bestod av tre personer varav en socialdemokrat träffades några få gånger. Vår representant framförde flertalet synpunkter, bland annat om de alltför höga nivåerna, men vi uppfattade inte att dessa i någon större utsträckning beaktades. Det förslag som lades fram för beslut i kommunstyrelsen 2011-01-10 var ett förslag som vår representant aldrig fick ta del av innan beslutet i kommunstyrelsen.

Vi har haft mycket synpunkter på hur arvoden sattes för den här mandatperioden. Varför vi skrev en motion där vi föreslog att en parlamentarisk arvodesgrupp skulle tillsättas och komma överens om arvodens om alla kan stå för och göra det i god tid före nästa val. Vi är glada för att vår motion bifölls och att en arvodesgrupp nu är i arbete.

Ann-Christine Furustrand (S)

Reservation

Socialdemokraterna reserverar sig till förmån för eget förslag. Bo Edlén biträder reservationen.

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Lisa Wellenius
Enheten för tillsyn
08-785 41 73

INSPEKTIONSRAPPORT

Datum
2012-09-17

Beteckning
203-27403-2012

ÖSTERÅKERS KOMMUN
KOMMUNSTYRELSEN
2012 -09- 17
D.nr:
KS 2012/413-191 (1)

1 (2)

3c

Rapport från inspektion hos Överförmyndaren i Österåkers kommun den 7 juni 2012

Sammanfattning

Länstyrelsen har inte funnit anledning att anmärka på Överförmyndarens handläggning.

Inledning

Länstyrelsen granskade vid tillsynsbesöket åtta slumpvis utvalda akter, fördelade på sex godmanskap och två förmynderskap. Överförmyndaren hade inga ansökningar/anmälningar om behov av god man/förvaltare som var äldre än 6 månader. Se bilaga med förteckning av aktnummer över granskade ärenden.

Efter aktgranskningen gick Länstyrelsen tillsammans med Överförmyndaren igenom de frågor som uppstått vid granskningen av akterna. Vid sammanträdet medverkade Lillemor Thelander (överförmyndare), Nancy Isaksson (handläggare) och Cecilia Bendtz (kanslichef) från Överförmyndaren och Lisa Wellenius och Eva Darj från Länstyrelsen. Lotta Reimers från Länstyrelsen medverkade vid aktgranskningen men inte vid sammanträdet.

I den mån Länstyrelsen fann anledning att kommentera nämndens handläggning av ärendena framgår detta nedan med hänvisning till aktuella aktnummer.

Aktgranskning med kritik

Inga noteringar.

Övrig aktgranskning

Inga noteringar.

Övriga frågor

Den 1 januari 2012 inrättades ett gemensamt överförmyndarkansli för Överförmyndaren i Norrtälje kommun, Överförmyndaren i Täby kommun, Överförmyndarnämnden i Vallentuna kommun och Överförmyndaren i Österåkers kommun. Kansliet har sitt säte i Täby. Vid inspektionen framgick att det gemensamma kansliet är i ett startskede och att tjänstemännen inte har kommit igång med samarbetet över kommungränserna. Tjänstemännen och akterna har flyttat till lokalerna i Täby, men alla arbetar fortfarande med "sin gamla

kommuns" ärenden. Det har inte inrättats några gemensamma rutiner. Ett visst erfarenhetsutbyte mellan kollegor har inletts.

Överförmyndaren framförde att fortsatt närvaro i hemkommunen är nödvändig för att upprätthålla god kontakt med socialförvaltningen, träffa nya ställföreträdare, informera etc. Lillemor Thelander är därför på plats i Österåkers kommunhus ett par gånger i veckan.

Överförmyndaren framförde vidare att det börjar märkas i verksamheten att resurserna har minskat och att det under ett par år har varit svårt att hinna med exempelvis planerings- och utvecklingsarbete samt aktivitet.

Lisa Wellenius

Lotta Reimers

Bilaga:

granskade akter

Kopia till:

Överförmyndaren i Österåkers kommun
Kommunfullmäktige i Österåkers kommun
Kommunstyrelsen i Österåkers kommun

**LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN**

Enheten för tillsyn
Lisa Wellenius
08-785 41 73

1 (1)

BILAGA

Datum
2012-09-13

Beteckning
203-27403-2012

Granskade akter

Förmynderskap

Akt nr 2004041 och 2007002

Godmanskap

Akt nr 1999060, 2011073, 2011086, 2011048, 2010095, och 2010092

